

Viljan hyvät kauppatavat

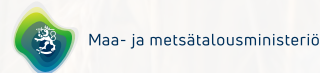
1. Seuraa markkinoita

Seuraa Suomen ja ulkomaiden markkinoita. Kaupankäyntimäärät ja hinta reagoivat kysynnän ja tarjonnan mukaan. Kysyntä ja tarjonta hakeutuvat tasapainoon ja näin syntyy kulloinenkin markkinahintataso. Suomen hintatasoon vaikuttavat vahvasti kansainvälinen viljamarkkina, etenkin EU:n ja Itämeren alueen hintakehitys sekä se, miten hyvin tuotanto ja kulutus ovat Suomessa tasapainossa.

2. Viljelysopimus antaa varmuutta

Viljelysopimuksessa sovitaan tyypillisimmin, että viljelijä pyrkii tuottamaan ostajalle tietyn määrän satoa ennalta tiedossa olevien ehtojen puitteissa. Viljelysopimuksessa sovitaan yleisimmin viljeltävästä tuotteesta, sen määrästä, tavoiteltavasta laadusta sekä muista tuotantoon ja toimitukseen liittyvistä yleisistä ehdoista. Sopimukset ovat aina velvoittavia ja eri toimijoilla sopimusten sisältö poikkeaa toisistaan, minkä vuoksi sopimuksen sisältöön on aina perehdyttävä huolellisesti ennen sopimukseen sitoutumista.

Viljelysopimukset antavat varmuuden siitä, että viljelijä tuottaa markkinoilla haluttua kasvilajia ja -lajiketta, sekä siitä että hänen tuottamalleen sadolle on tiedossa ostaja.

3. Kirjallinen sopimus

Kirjallinen sopimus vaaditaan toimituksissa teollisuudelle ja viljakaupalle

Vuoden 2019 alusta voimaan tulleen uuden elintarvikemarkkinalain (1121/2018) myötä maataloustuotteiden kaupasta on tehtävä kirjallinen sopimus ennen toimitusta, mikäli se koskee toimittamista keskiuurelle tai sitä suuremmalle elintarviketeollisuuden taikka tukku- tai vähittäiskaupan yritykselle. Fyysistä sopimuspaperin allekirjoitusta ei kuitenkaan vaadita, vaan sopimus voi syntyä myös sähköisillä viesteillä ja koostua monista osista. Sopimusvaatimuksen täyttää myös sellainen sähköinen sopimus, jota ei voida yksipuolisesti muuttaa ja joka säilyy osapuolten saatavilla.

Sopimuksen tulee sisältää seuraavat seikat (markkinajärjestelyasetus 168 artikla 4)

- hinta/hinnan määräytyminen
- erän määrä ja laatu sekä toimituksen ajankohta tai sen määräytyminen
- sopimuksen kesto
- maksuajat- ja menettelyt
- ylivoimaisen esteen sattuessa sovellettavat säännöt ja säännökset
- erän keräämistä ja toimittamista koskevat järjestelyt

Kirjallista sopimusta ei vaadita, mikäli myyjä (tuottaja/ tuottajaorganissato tai niiden yhteenliittymä) niin erikseen kirjallisesti ilmoittaa. Tällaisesta ilmoituksesta on kuitenkin tarpeen jättää näyttö, jotta se voidaan jälkikäteen todentaa. Kirjallisen sopimuksen vaatimusta ei sovelleta, mikäli kyse on osuuskunnan jäsenen toimituksesta osuuskunnalle, jonka jäsen tuottaja on, ja osuuskunnalla on muuten vaikutuksiltaan vastaavat säännökset.

4.

Kirjallisen sopimuksen suositus

Maatilojen välisessä kaupassa kirjallisen sopimuksen suositus

Maatilojen välisessä kaupassa voidaan soveltaen käyttää apuna samantyyppisiä sopimuksia, joita vilja-alan yritykset käyttävät. Kirjallinen sopimus on aina suositeltavaa riippumatta kauppakumppanien kokemuksesta tai toistensa tuntemisesta. Tilojen välisen kaupan lähtökohtana on sopimuksen sitovuus. Sekä myyjän että ostajan etu on, että sopimuksen yksityiskohdista on neuvoteltu etukäteen ja ne kirjataan sopimukseen.

Tilojen välisessä kaupassa etuna on, että välityspalkkiot jäävät pois ja erä menee suoraan käyttäjälle. Rahdista voidaan sopia erikseen.

Tilojen välisen viljakaupan ohjeistukset ja sopimusmallit löytyvät Farmarin pörssistä (www.farmarinporssi.fi). Tilojen välistä kaupankäyntiä on pyritty helpottamaan myös viljan hintalaskurilla, joka laskee viljan hintaan sen rehuarvon mukaisen korjauksen www.proagria.fi/viljanhintalaskuri

5.

Muistilista riskien hallintaan

Muistilista viljakaupan riskien hallintaan

- Selvitä tuotantokustannukset.
- Aseta sadolle tavoitehinta.
- Laadi sadolle markkinointisuunnitelma.
- Seuraa markkinatilannetta (VYR:in markkinatietoinformaatio www.vyr.fi).
- Tutustu ja ole selvillä tarjolla olevista sopimuksista.

Lähteet: Vilja-alan yhteistyöryhmä 2019
Viljakaupan ja sopimusviljelyn opas
VYR viljamarkkinatyöryhmä